

DET KONGELIGE KOMMUNAL-
OG MODERNISERINGSDEPARTEMENT

Direktoratet for forvaltning og IKT
Postboks 8115 Dep
0032 OSLO

Deres ref

Vår ref

Dato

16/3632-65

23.06.2017

Tillegg nr. 2 til tildelingsbrev for 2017

Kommunal- og moderniseringsdepartementet (KMD) viser til tildelingsbrev til Direktoratet for forvaltning og IKT (Difi) for 2017. Dette tillegget til tildelingsbrev omhandler følgende saker:

1. Bevilgningsendringer
2. Endringer av budsjettmessige fullmakter
3. Prioriteringer innenfor arbeidet med klarspråk
4. Arbeid med målstruktur og styringsparametere for 2018 - revisjon av virksomhets- og økonomiinstruksen
5. Kartlegging av øremerkede tilskudd til kommunesektoren

1. Bevilgningsendringer

Stortinget har ved behandlingen av Prop. 129 S (2016-2017) *Tilleggsbevilgninger og omprioriteringer i statsbudsjettet 2017*, jf. Innst. 401 S (2016-2017) vedtatt følgende bevilgningsendringer i statsbudsjettet for 2017:

Direktoratet for forvaltning og IKT:

Kap	Post	Bevilgningsendring (kroner)	Ny bevilgning (kroner)
540	01	Forhøyes med 1 700 000	268 411 000
540	21	Nedsettes med 1 000 000	26 310 000

2. Endringer av budsjettmessige fullmakter

Departementet delegerer følgende merinntektsfullmakt til Difi, jf. Innst. 401 S (2016-2017), vedtatt 21. juni 2017:

Postadresse
Postboks 8112 Dep
0032 Oslo
postmottak@kmd.dep.no

Kontoradresse
Akersg. 59
www.kmd.dep.no

Telefon*
22 24 90 90
Org no.
972 417 858

Avdeling
Avdeling for IKT og
fornyning

Saksbehandler
Thomas Vatne
22 24 48 63

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
Kap. 540, post 27	Kap. 3540, post 02

Her viser departementet til at det også er behov for at merinntekter under kap. 3540, post 02 føres mot kap. 540, post 01. Vi tar sikte på å fremme forslag om utvidelse av ovennevnte merinntektsfullmakt i nysaldert budsjett for 2017.

3. Prioriteringer innenfor arbeidet med klarspråk

Vi viser til omtalen av klart språk i tillegg nr. 1 til tildelingsbrev for 2017 hvor det understrekes at departementet ønsker å videreføre et høyt nivå på satsningen og forventer at Difi følger opp dette med nødvendige ressurser.

Arbeidet med effektmålinger skal prioriteres.

4. Arbeid med målstruktur og styringsparametere for 2018 - revisjon av virksomhets- og økonomiinstruksen

Det vises til tildelingsbrevet for 2017 kap. 4.3, hvor det står at KMD og FIN i 2017 vil samarbeide om å revidere virksomhets- og økonomiinstruksene til Difi og DFØ.

I Difis arbeid med målstruktur og styringsparametere frem mot 2018, jf. tildelingsbrevet kap. 7.3, fremgår det videre at arbeidet med omforente styringsparametere vil ligge til grunn for arbeidet med tildelingsbrevet for 2018.

Frist for innspill til målstruktur og styringsparametere settes til 15. september 2017.

I arbeidet med målstruktur og styringsparametere er det blitt tydeligere at arbeidet må ses i nær sammenheng med revisjon av instruksen, blant annet ved at mer varige krav og forventninger til Difi kan løftes over til instruksen, og således bidra til å rendyrke tildelingsbrevet som styringsdokument for det enkelte budsjettår.

Vi ber derfor om at Difi parallelt med innspill til målstruktur og styringsparametere for 2018 også utarbeider utkast til revidert instruks kap. 2. Difis myndighet og ansvar, herunder en beskrivelse av:

- direktoratets formål/samfunnsoppdrag og roller
- direktoratets ansvarsområder
- ansvarsavklaring og krav til samarbeid med andre virksomheter, jf. bl.a. forventninger til samarbeid mellom Difi og DFØ.

Det kan være aktuelt å omtale krav til rapportering på statistikk/nøkkeltall/styringsparametere i årsrapporten, enten som hovedtall (del II) eller i målomtalene (del III). Vi ber derfor også om at Difi kommer med innspill på hvordan slik rapportering kan omtales i instruksen.

Frist for utkast til virksomhets- og økonomiinstruks settes til 30. september 2017.

5. Kartlegging av øremerkede tilskudd til kommunesektoren

Kommunal- og moderniseringsdepartementet viser til at regjeringen har besluttet at det skal gjennomføres en områdegjennomgang av øremerkede tilskudd til kommunesektoren. Områdegjennomgangen skal gjennomføres av en ekstern ekspertgruppe, jf. vedlagte mandat. Vi viser også til tidligere dialog om saken mellom departementet og Difi. Finansdepartementet har sendt et likelydende supplerende tildelingsbrev til DFØ.

Bakgrunn

Formålet med områdegjennomgangen er å få oversikt over dagens situasjon og identifisere utfordringer og forbedringsområder. Det finnes per i dag ingen samlet oversikt over omfanget av tilskudd, hvordan disse forvaltes og hvilke mål de skal nå. Det er derfor nødvendig å innhente kunnskap om eksisterende tilskuddsordninger, som et grunnlag for ekspertgruppens arbeid.

Oppdrag

Difi og DFØ gis i oppdrag å kartlegge og innhente kunnskap om eksisterende øremerkede tilskuddsordninger til kommuner og fylkeskommuner (kommunesektoren). Difi gis hovedansvar for leveransen.

Kartleggingen skal danne grunnlag for ekspertgruppens vurderinger. I henhold til bevilgningsreglementet er hovedregelen at tilskudd skal bevilges på postene 60-85. Tilskudd til kommunene bevilges i hovedsak på 60-poster. I tillegg bevilges det midler til kommunene over enkelte andre poster, hovedsakelig 21- og 70-poster, samt partnerskapsavtaler mellom kommuner og stat hvor det bevilges tilskudd til kommunene.

Det er behov for å få en oversikt over alle typer tilskudd rettet mot kommunesektoren, både der kommunene er mottaker av midlene og der kommunene forvalter tilskuddsordningene. Det legges derfor til grunn at kartleggingen omfatter alle tilskudd til kommunesektoren, med unntak av bevilgningen til merverdiavgiftskompensasjon til kommuner samt rammetilskuddene til kommunesektoren.

Det skal også kartlegges i hvilket omfang det bevilges tilskudd til kommunene på andre poster enn tilskuddspostene 60-85. Oppdragstakerne vurderer i hvilken grad det kan fremskaffes informasjon om tilskudd utenfor tilskuddspostene, herunder for nettobudsjetterte virksomheter og statlige fond.

Oppdraget er todelt, men må ses i sammenheng. Første del innebærer å kartlegge dagens tilskuddsordninger. Kartleggingen skal omfatte omfang og sentrale kjennetegn ved dagens tilskuddsordninger. Det tas utgangspunkt i siste tilgjengelige regnskapsår, dvs. 2016.

Kartleggingen skal synliggjøre, men ikke nødvendigvis begrenses til følgende momenter:

- antall tilskuddsposter hvor kommuner er mottakere av midlene

- antall tilskuddsordninger rettet mot kommunesektoren
- formål med ordningen (hovedformål for eksempel: styrke eller utvikle tjenestetilbud, aktivitetssøkende/volumfremmende, effektivitetsfremmende, utjevner)
- tilskudd til lovpålagte oppgaver/ ikke lovpålagte oppgaver
- type tilskudd (for eksempel refusjon av faktiske utgifter, stykkpris, stimuleringsmidler)
- I hvilken grad tilskuddet virker kostnads- og/eller prioriteringsvridende
- omfang (beløp, antall mottakere mv.)
- kriterier for bruk av tilskuddet (årsverk, kompetanseheving, materiell mv.)

Andre del av oppdraget skal se nærmere på forvaltningen av tilskuddene. Kartleggingen skal blant annet og så langt som mulig synliggjøre følgende momenter:

- Anslått ressursbruk – forvaltningskostnadene, herunder søknads- og rapporteringsordninger (primært hos forvalter, men også et anslag for mottaker)
- Oversikt over antall ledd i forvaltningen
- Beskrive ulike IKT-forvaltningssystemer som brukes i tilskuddsforvaltningen
- Beskrive om det i formålsbeskrivelsen eller lignende er gitt krav til samordning – om tilskuddsordningen skal ses i sammenheng med andre tilskuddsordninger (ordninger med samme formål, tverrfaglige ordninger osv.)

Dersom det ikke er mulig å innhente informasjon om anslått ressursbruk fra alle forvaltere, kan det vurderes å innhente data for et representativt utvalg virksomheter og kommuner. Det kan i tillegg undersøkes om informasjon om kommunenes ressursbruk kan hentes fra Kostra/ev. andre kilder. Det kan også vurderes å hente informasjon fra et representativt utvalg for andre momenter som inngår i andre del av oppdraget.

Frister

Oppdraget skal gjennomføres i nær dialog med Finansdepartementet og Kommunal- og moderniseringsdepartementet og innenfor DFØ og Difis budsjetttramme. Kartleggingen skal brukes som grunnlag for å vurdere forenklinger og besparelser i forvaltningen og til samordning av tilskuddsordninger med sammenfallende eller tilgrensende mål. Oversikten må derfor gjøre det mulig å sortere funnene etter relevante kriterier, kjennetegn og formål ved ordningene.

Endelig kartleggingsrapport skal foreligge innen 15. september 2017. Det bes om at det innen 15. juni¹ utarbeides en oversikt basert på tall i statsregnskapet med beløp, antall poster og fordeling etter artskonto i standard kontoplan (tilskudd til kommuner og til fylkeskommuner). Videre skal det gis en skisse til hvordan oppdraget for øvrig skal besvares. Dette overleveres til ekspertgruppen for kommentarer. Dersom Difi og DFØ mener at delleveransen om anslått ressursbruk i forvaltningen av tilskudd ikke kan leveres innen fristen 15. september, kan direktoratene ta dette opp med oppdragsgiverne og ev. avklare en utsatt frist for denne delleveransen.

¹ Oversendt KMD 15. juni.

Finansdepartementet og Kommunal- og moderniseringsdepartementet vil be alle departementer utpeke en kontaktperson som Difi og DFØ kan bruke for å innhente nødvendig informasjon. Vi vil også be departementene prioritere å besvare undersøkelser fra Difi og DFØ.

Med hilsen

Jan Hjelle (e.f.)
ekspedisjonssjef

Thomas Vatne
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Kopi

Riksrevisjonen

Vedlegg

Områdegjennomgang av tilskudd til kommunesektoren

Mandat for ekspertgruppe

Bakgrunn

Hovedregelen for statlig styring av kommunesektoren er økonomisk og juridisk rammestyring. Det legger til rette for kommunal handlefrihet og effektiv ressursbruk. Samtidig vil det være tilfeller hvor bruk av øremerking vurderes som hensiktsmessig, da dette kan bidra til raskere og bedre måloppnåelse eller det er et sterkt nasjonalt ønske om å bygge ut en tjeneste med for eksempel lav dekningsgrad på landsbasis.

Øremerkede tilskudd til kommunesektoren, fratrukket merverdiavgiftskompensasjon til kommuner, utgjorde om lag 50 mrd. kroner i 2016. Dette tilsvarer mer enn 3 pst. av statsbudsjettet. Kommunal- og moderniseringsdepartementet anslår at det per i dag eksisterer om lag 145 slike ordninger. Øremerkede tilskudd bevilges fra 13 ulike departementer, med ulike mål, hensyn, omfang og fordelingsmekanismer. Ordningene spenner fra bevilgninger på ned mot en million kroner til flere milliarder kroner.

Selv om øremerking i enkelte tilfeller kan være hensiktsmessig, så kan utstrakt bruk av øremerkede tilskudd også være utfordrende. Øremerking kan gi uoversiktlige styringssystemer og uheldige vridninger i lokale prioriteringer, og kan føre til en passiv og avventende holdning i enkelte kommuner i påvente av statlige støtteordninger. Produktivitetskommissjonen anbefalte i sin andre rapport at statlige tilskuddsordninger som svekker effektiviteten i kommunal tjenesteyting, gjennomgås og strammes inn.

Det finnes i dag ingen samlet oversikt over omfanget av tilskudd, hvordan disse forvaltes eller hvilke mål de søker å bidra til å nå. Dette kan innebære at eksisterende eller nye tilskuddsordninger er overlappende eller motstridende med hverandre, og at forvaltningen av ordningene er unødig ressurskrevende. Tilskudd innebærer også søknader og rapportering som gir økt byråkrati både i kommunene og i staten. Med mange ordninger som forvaltes på mange ulike måter og av mange ulike aktører, er det grunn til å forvente at disse kostnadene er betydelige.

Beskrivelse av oppdraget

Formålet med områdegjennomgangen er å få oversikt over dagens situasjon og identifisere utfordringer og forbedringsområder. Som et grunnlag for ekspertgruppens arbeid, har Kommunal- og moderniseringsdepartementet og Finansdepartementet igangsatt en kartlegging som skal innhente kunnskap om eksisterende tilskuddsordninger. Kartleggingen omfatter omfang og sentrale kjennetegn ved dagens tilskuddsordninger, som antall ordninger, omfang, kriterier for bruk av tilskuddet, formål og forvaltning inkl. anslått ressursbruk (forvaltningskostnader).

Områdegjennomgangen skal, basert på kartleggingen av tilskuddsordningene, bidra til å se forvaltning og mål av tilskuddsordninger til kommunesektoren i sammenheng. Gjennomgangen skal bidra med konkrete forslag til forenklinger og besparelser i

forvaltningen og til samordning av tilskuddsordninger med sammenfallende eller tilgrensende mål. En slik oversikt skal også gjøre det mulig i budsjettprosessen framover å ta initiativ til målrettede vurderinger av formålseffektiviteten i enkeltstående tilskuddsordninger eller grupper av ordninger. Ekspertgruppen skal videre vurdere om det er hensiktsmessig med ytterligere kriterier for hvordan tilskudd til kommunesektoren bør utformes, herunder om enkelte typer tilskudd bør begrenses.

Ekspertgruppen skal i sin rapport:

- vurdere forenklinger i forvaltningen og synliggjøre mulige innsparinger på minst 10 pst.
- vurdere forenklinger i strukturen av ordninger ved ev. sammenslåing, innlemming i kommunerammen eller avvikling, samt vurdere hvordan tilskuddsordningene så langt som mulig kan innrettes for å øke både kvaliteten og effektiviteten i ordningene.
- Gjennomgangen skal synliggjøre omstruktureringer i ordningene på minst 10 pst, anslagsvis 5 mrd. kroner.

Prosjektorganisering og tidsplan

Gjennomgangen fra ekspertgruppen skal foreligge 19. desember 2017 og skal gi anbefalinger om tiltak som kan implementeres innen 1. januar 2019. Det kan også vurderes tiltak eller prosesser der tidshorizonten er noe lengre. Det skal innhentes innspill fra berørte departementer, KS og ev. andre aktuelle interessegrupper.

Områdegjennomgangen skal utføres av en ekstern ekspertgruppe. Gruppen vil bestå av maksimalt fire personer. Minst én av deltakerne skal ha kjennskap til organisering, effektivisering og prosessforbedring, minst én av deltakerne skal ha kjennskap til kommunesektoren, minst en av deltakerne skal ha kjennskap til forvaltning av tilskudd til kommunesektoren, og minst én av deltakerne skal ha bakgrunn fra akademia. Gruppens sammensetning skal samlet gi et godt grunnlag for å vurdere forbedringer i forvaltningen av og strukturen for tilskudd til kommunesektoren.

Gruppen vil få et sekretariat med deltakelse fra KMD og FIN, ledet av KMD. Gruppen skal rapportere til et prosjektstyre med deltakelse fra de samme departementene.